

HOPSAGÓNYJE

Antonína
Křšková

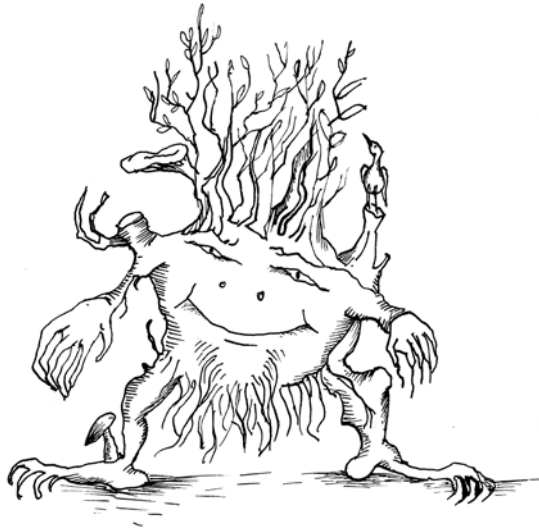
Pohádky 14 království

bambóok

bambôk

Antonína Kršková

HOPSAGÓNYJE

Pohádky 14 království

Grada Publishing

Káča a šest trpaslíků

V ypráví se, že v dávných dobách, ale možná, že ne tak docela dávných, žilo v každém hlubokém lese plno všelijakých podivných bytostí. A hlubokých lesů bývalo tenkrát mnohem víc než dnes. Mezi lesními obyvateli nechyběli samozřejmě ani trpaslíci. V křivomlátských lesích, v tisíciletém vykotlaném dubu žilo trpaslíků šest. Byla to parta veselých a srdečných lidiček. Každý, kdo je poznal, měl je rád. Živili se pálením dřevěného uhlí, chovali divoké lesní včely, sbírali houby, lesní ovoce a léčivé byliny a jezdili s tím do Křivomlátu na trh. Zkrátka v lese žili a les je živil. V obrovském kmeni věkovitého dubu měli nad sebou dvě světničky a dole pod kořeny spížírnu.

Možná si pomyslíte, když šest mužských bydlí pohromadě, musí mít doma asi pěkný nepořádek. Ale kdepak, všechno tam bylo

jako z cukru. Nábytek měli sice jen podomácku vyrobený z větví a pařezů, na podlaze rohože z trávy, ale všude čisto a útulno. Každý den zůstával jeden z nich doma jako služba, ten pak vařil a uklízel. Večer po práci vylézali do koruny dubu, posedávali po větvích, poslouchali koncerty hejkalů a tleskali rusalkám.

Každou neděli vyráželi do města na trh. Zastavili se také v hostinci U Dřeváku, kde se na ně už všichni těšili, protože s nimi bývalo vždy veselo. Hostinský vytáhl z komory vysoké židličky a statného dvanácterača, který trpaslíkům tahal vozík, zavedl k plnému žlabu. Vraceli se pak domů až večer, cestou kolem zámku Křivomlátu, kam zajížděla královská rodina na letní byt. Tak si trpaslíci žili bez větších starostí a mohli žít dál, kdyby se nenaplnilo jedno staré, tentokrát výjimečně pravdivé přísloví: Kam čert nemůže, tam nastrčí ženskou.

Začalo to ve zmíněné hospodě U Dřeváku, právě když dojídali svůj nedělní oběd. V šenkovně se objevil nějaký student, asi přijel na prázdniny, na lavici hodil ranec, vybalil z něho knihy a začal nabízet hostům. Za chvíli všechny prodal a měl na útratu. I naši trpaslíci koupili dvě: Lesní kalendář a Pohádky. Ty se jim obzvlášť zalíbily. Na obálce bylo vyobrazeno sedm trpaslíků, jak tancují kolem nějaké slečny. Doma si pohádky předčítali nahlas jeden po druhém a nešli spát, dokud nedočetli poslední stránku.

Když konečně ulehli, nikdo z nich nezamhouřil oka. Stále měli před očima ubohou Sněhurku, zlou macechu a statečného prince a znovu prožívali všechny ty nástrahy a dobrodružství. Ráno jim práce padala z ruky. Nejstarší Dřínek je musel v jednom kuse popohánět. Habřík dokonce začal rozkládat: „Nejsme k ničemu, žijeme jako pařezy v lese. Takhle potkat nějakou Sněhurku a vysvobodit ji z osidel zlé královny, hned bychom byli slavní. Třeba by o nás taky napsali knihu.“

„Ty truhlíku,“ osopil se na něho Dřínek, „copak věříš pohádkám pro děti? Kdyby ti někdo otrávil princeznu před nosem, myslíš, že by zatkli královnu a z tebe udělali hrdinu? A kdo by tu princeznu asi probudil? Začali by se vyptávat, kdes byl v tu a tu dobu, a ber si

za svědky veverky a zajíce.“ Ale ostatní stáli při Habříkovi a Dřínka přestalo bavit se s nimi hádat. Radši mlčel. A těch pět začalo docela vážně přemýšlet o tom, že budou svou Sněhurku hledat. Co kdyby všude vylepili oznámení, co kdyby... Ale než stačili všechno promyslet, zahrála si s nimi náhoda.

Na hrad Křivomlát přijel se svým doprovodem sám král. Jeho dcera princezna Kateřina si vyjela tajně sama na koni a v lese zabloudila. Celou uplakanou a vystrašenou ji tu našli trpaslíci. Srdce jim přetévalo dojetím. Hned jí nabídli ochranu, zavedli ji do starého dubu, nakrmili a uložili ji přes všech šest postýlek, aby si odpočinula. Když se Dřínek vrátil pozdě večer ze včelína, kde se mu ten den jako o překot rojily včely, spráskl ruce: „Ta ženská musí pryč! Nechtějte vidět, jak s námi začne mávat. Nic jí nebude dost dobré, nakonec přijdeme i o tu střechu nad hlavou.“

Ostatní se rozčilovali: „Je to chuděra, král ji chce provdat za starého mrzoutského krále. A my ji nevydáme, budeme ji chránit.“

Dřínek měl hned připomínky: „Kdybyste nečetli z novin jen zadní stranu, věděli byste, že její snoubenec je mladý a jako kytka.“

Vyhodili ho za dveře, ať si tam bručí. Ostatně spát v kuchyni museli všichni.

Ráno se ale karta obrátila. Milá Kateřina vstala před polednem, poručila si šálek čokolády a mandlový koláč. Kyselo, které jí se zkroušenou omluvou předložili, vyhodila oknem. Nic se jí nelíbilo. Nádobí nebylo z porcelánu, na židlích se nedalo sedět a peřiny jako z hrachoviny. Trpaslíci za chvíli lítali nahoru dolů a práce nebylo konce. Musely se hned vyprat povlaky a záclony, vyklepat rohože, přestavět nábytek, čistit okna, péct medové koláčky a vyvářelo se od rána do večera. Jak něco nebylo tak akorát, Kačenka křičela, až se z koruny vystěhovali všichni ptáci a veverky, hejkalové a rusalky uprchli na druhý konec lesa.

Třetí den už to trpaslíci nemohli vydržet a poslali tajně Habříka na hrad, aby ohlásil, že našli ztracenou princeznu. Vrátil se s klením. Princezna prý zanechala dopis, ve kterém sděluje, že je na návštěvě

u kněžny Krákorové v nedalekém Slepíčině. Nemůže být tedy ztracená. „Možná, že služebnictvo by bylo rádo, kdyby ztracená byla,“ šuškali si potom trpaslíci. Vždyť strážce Habříka ani ke králi nepustili.

Nešťastní malí bráškové seděli venku na mýtině a báli se domů. Kolem právě letěl poštovní netopýr Matýsek. Sotva trpaslíky pozdravil, už chtěl letět dál. „Nestavíš se na kus řeči?“ volali na něho.

„Pospíchám, nesu rekomando do pekla. Kupec Petlička vzkazuje, že přišla čerstvá kolomaz.“

Trpaslíci povyskočili. „Matýsku, zlatíčko, neztratil bys tam za nás pár slov? Máme tu jednu čertovskou ženskou, možná by se chtěl některý urozený pekelník oženit. Byla by pro něho jako stvořená.“

Matýsek slíbil a odletěl. Netrpělivostí nemohli ani spát. Uběhl den a trpaslíci ztráceli naději. Ale k večeru se před dubem objevil mládenec samé zlato a stříbro, v ruce kytku cizokrajných květů a jen se kroutil a pusa mu jela, že Kačenku nepustil ani ke slovu. Sliboval hned hory doly, skvostné zámky a služebnictva celé pluky, zlata a drahokamů plné truhly. A Kačenka zmedovatěla, a že tedy s ním pojede, aby si to všechno prohlédla. A kde prý má kočár a doprovod. Tu ji ten nápadník chytil v pase, zatočil se s ní a v okamžiku po nich zůstal jen nelibě páchnoucí obláček. Trpaslíci jásali, objímali se a pak zahanbeně odprošovali Dřínka.

„Dobrá, dobrá, aspoň jste dostali za vyučenou, nechme toho. A jde se na večeri, dneska bude bramborák s houbama.“

„Hurá!“ vykřikli jedním hlasem a pádili domů. Tu noc spali jako králové.

Ráno se však probudí a co to? Rány na dveře a ten hlas! Vždyť je to zase Káča! Vykoukli oknem a vidí: Káča sedí na zádech čertovi, ze kterého visí jen cáry šatů, obličej má ten chudák samý škrábanec a na čele fialovou bouli. A Káča láteří a slovy jako by tloukla: „Ty podvodníku hadrnická, já ti ty zámky spočítám, ale na hřbetě!“ Jak uviděla trpaslíky, pustila na okamžik čerta z ruky, ten toho využil a vypařil se. Káča se hnala nahoru, popadla koště a milí trpaslíci přišli zas o své postele. Natáhla se přes ně a po všem tom řádění usnula.

Trpaslíci se rozhodli: „Jedeme do Křivomlátu, snad tam seženeme pomoc. A možná že už princeznu doopravdy hledají.“ Ujížděli, div se jim vozík nerozsypal.

Když přijížděli ke hradu Křivomlátu, potkali mládence na koni a houf zbrojnošů. Vida podivné spřežení, zamával na ně a zavolaal: „Jedu tady dobře na Křivomlát?“ Trpaslíci zastavili a ukázali na věže vykukující za borovým lesíkem. Zvědavost jim nedala a zeptali se zdvořile, kdo že je a co ho sem přivádí. Byl to chlap jako hora, šel by z něho jistě strach, kdyby jen neměl tak upřímně modré oči a milý hlas.

„Jsem Herkul, arcivévoda z Pětiboří, budoucí král Kokardie.“ Svě tituly vyslovil tak skromně, jako by říkal, že je učitelský mládenec někde z Dolní Lhoty. Trpaslíci vyjukli. Ten slavný Herkul, který zem svého otce osvobodil od dvou zlých loupeživých saní? Nadšeně ho obklopili a hltali očima.

Dřínek, který věděl z novin, že statečný princ nedávno požádal zdejšího krále o ruku jeho jediné dcery, se neudržel a vyhrkl: „Dvou saní jste se zbavil a pro třetí si jedete...“ Vrhli se na něho a zacpali mu pusu, ale už to bylo venku.

Herkul se ani trochu neurazil a jen se usmál: „To už vím, že Kateřina je sice krásná, ale trochu ráznější povahy. Žádný strach, já už si s princezničkou poradím.“ Podívali se do těch jeho modrých očí a pochybovačně potřásali hlavami. „Ostatně nemám na vybranou,“ dodal, když si všiml těch pohledů. „Zanedlouho mám převzít království, a to je po náletech saní tak vyloupené a zchudlé, že nutně potřebujeme bohatého a mocného spojence, jako je zdejší král.“ Trpaslíkům se líbila jeho upřímnost a ušlechtilá povaha a z celého srdce si přáli, aby mu mohli pomoci. Ale jak? Nabídli mu zatím, že ho doprovodí na hrad, a usilovně přemýšleli, jak z té šlamastyky.

Na hradě byl zmatek. Přijela na návštěvu kněžna Krákorová ze Slepíčína a neměla o princeznu ani potuchy. Král, třebaže z Kateřiny za pár let už celý zešedivěl, měl přece jen svou dceru rád a byl najednou strachy bez sebe, kam se poděla. A trpaslíci věděli a pověděli. Král se uklidnil a už měl zas jen jednu starost: Aby si to Herkul

s ženěním snad nerozmyslel. Ale ten dobrák se ještě nabídl, že pro princeznu sám pojede! Král byl jako máslo, trpaslíkům nechal přinést odměnu ve zlatě, ale oni odmítli. Rádi prý se o princeznu starali. Doopravdy se ale těšili jen na jedno – až budou mít svůj milý dub zase sami pro sebe.

Celý průvod v čele s trpaslíky se vydal na cestu. Dřínek si vzpomněl na své včeličky a jen trnul, aby mu neulítl roj. Dojeli na místo, s obavami vstoupili do nízkých dveří, ale Kačenka nikde. Trpaslíci nevěděli, jestli mají jásat, nebo ji hledat, ale pak se přece jen spolu s princem a celým doprovodem dali do hledání a volání. Prolezli kdejaké křoví, ale Kateřina nebyla k nalezení.

Jen Dřínek nehledal, nenápadně se vytratil a spěchal pod skalku ke svým včeličkám. A tu se náhle zarazil. Uslyšel křik, jako by někoho na nože brali. Rozběhl se tím směrem a už se chytá za hlavu. Ta spoušť! Všechny úly převrácené a mezi stromy kličkuje Káča a vřeští jako celá rota hejkalů. Když totiž rozlícená princezna hledala ráno trpaslíky, došla až ke skalce a bzučící úly jí byly podezřelé. Pustila se tedy i do nich.

Dřínek skočil k úlům, staví je na místo a přitom pobzukuje tajemnou včelí řečí. A včeličky poslušně čelem vzad, celý roj se rozděluje a každý poslušně zas do svého úlu. Dřínek se skoro ani neodvažoval otočit. Kačenka se potácí k němu, sténá, pláče a kleje a její kdysi krásná tvářička už ani není lidskému obličejí podobná. Z uzoučkých škvírek, které byly očima jako hvězdy, se lije proud slzí a Dřínek měkne. Ale ne docela, trest musí být. A vtom dostal nápad. Soucitně potřásl hlavou a naoko ztrápeným hlasem zalamentoval: „To je neštěstí, to je neštěstí! Vy Jasnosti, asi nevíte, že jed lesních včel působí trvale. To je neštěstí, takové krásné děvče, a teď je nadosmrti znetvořené. A zrovna si pro ni jede ženich až z daleké země. Krasavec a hrdina. To je rána!“ Dřínek jako rozený herec lomí rukama a chytá se za hlavu.

Kačenka jen brečí a chvílemi koukne do kapesního zrcátka a zavýje tak, že Dřínek už div nepropadne lítosti. Ale vydržel a po chvíli tiše povídá: „Uklidněte se, Jasnosti, pomoc by možná byla. Říkám možná, protože nevím, jestli byste byla ochotná pro to něco udělat.“

Kateřina záúpěla: „Všechno na světě, jen mi, prosím tě, pomoz, udělám, co budeš chtít.“

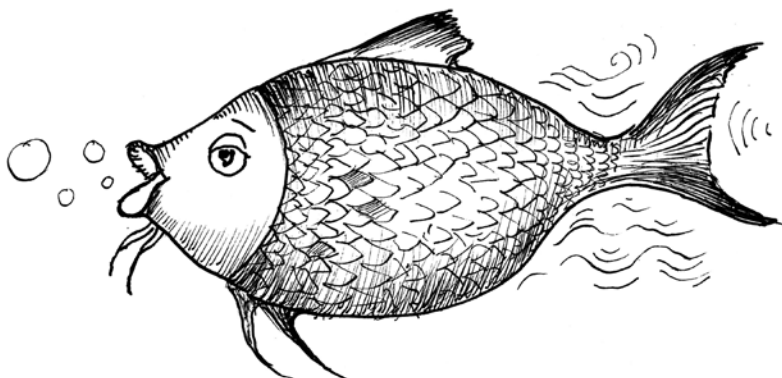
Dřínek se usmál pod vousy a pomalu povídá: „Znám bylinky, které vytahují z těla včelí jed, ale ten dotyčný se při léčení nesmí ani jednou rozčítit, jinak se věc nepodaří. Je to těžká zkouška, jakmile by se pacient třeba už vyléčený začal vztekat, nebo dokonce křičet zlostí, hned se nemoc vrátí.“

Kateřina se znovu podívala do zrcátka a slíbila být jako putička. Dřínek se v duchu musel pochválit. Zavedl Kateřinu k lesní studánce, nasbíral léčivé lupení, přiložil obklady a nepřestával princezničku varovat a nabádat k polepšení. Když otok zmizel, vedl Dřínek Kačenku vítězoslavně k dubu. Všichni dosud marně hledali a volání a troubení se ozývalo ze všech stran.

A hle, po boku Dřínka kráčí Kačenka, usměvavá jako sluníčko, vtělená dobrota a skromnost. Princ Herkul jí vykročil naproti a jeho dobré srdce bylo ztraceno. Krásná Kateřina mu s milým úsměvem podala ruku a musela si přiznat, že jí urostlý a pohledný Herkul hned padl do oka. Dřínek pronesl nějakou řeč, nikdo skoro ani neposlouchal, všichni jen vyjeveně zírali na princeznu. Nakonec Dřínek dodal: „Naše nejmilostivější princezna tedy svoluje provdati se za budoucího krále Kokardie a slibuje býti mu hodnou a oddanou manželkou.“ Při posledních slovech sebou Kateřina trhla a v očích jí zlostně zajiskřilo, ale Dřínek jí u ucha slabounce zabzučel včelím hlasem a princezna radši honem roztáhla pusy k úsměvu.

Nu a návrat na Křivomlát byl víc než slavný. Zanedlouho byla svatba a trpaslíci seděli mezi hosty, spokojeni, že to tak dobře dopadlo. Kačenka si úplně odvykla být zlá. Soudilo se, že je to tím, že jí udatný Herkul padl nejenom do oka, ale i do srdce. Však tomu tak nakonec bylo. Ale nikdo kromě těch šesti malých nerozlučných kamarádů se nikdy nedozvěděl, jak lesní včelíčky napravily zlou princeznu.

Mluvící ryba

Vměstečku Nejtkově na malém náměstí měl svůj domek krejčí Kalounek. Bydlel v něm se svou ženou Hátou a jedním tovaryšem, který se každý měsíc jmenoval jinak, protože to byl pokaždé jiný tovaryš. Ptáte se proč? To bylo tak. Mistr Kalounek byl milionový člověk, nikoho by neošidil, nikoho by nepomluvil a lidi ho měli rádi. Jeho žena byla docela pohledná, ještě mladá, ale tak hubená, že byl strach, aby ji někdy mistr omylem nenavlékl do jehly místo nitě.

Ona ta mistrová neměla ani čas se pořádně najíst, natož něco kloudného uvařit. Ne že by ji mistr honil, na to byl velký dobrák. To bylo totiž tím, že nejzaměstnanější částí jejího těla byla pusa, a tu na mou věru nezavřela, jak byl den dlouhý, a semlela čerta s ďáblem. Kdyby na druhém konci města šlápli kočce na ocas, ona by to

dozajista věděla. Lidi o ní říkali: „Ta Kalounková, kdyby měla místo jazyka mlejskej kámen, zastala by tři mlejny.“

Než něco udělala, desetkrát to omlela, přidala k tomu pár novinek a půl dne bylo pryč. Každou chvíli něco připálila, převarila, něco jí uteklo z hrnce a nechápala, že právě ji pronásleduje pořád směla. Kalounek hrdinsky mlčel, jen občas vzdychl, ale tovaryš si říkal: „Jsem snad s tou ženskou ženatý, abych s ní musel vydržet do smrti? Nejsem. Tak se tu mějte hezky a já jdu zase jinam.“

Nu, tovaryši se střídali, až jednou... To dostali Kalounkovi tovaryše, a ne ledajakého. Nejedny boty na vandru prošoupal, věděl, co se kde nosí a žádá, a v řemesle se vyznal jako leckterý mistr. Kalounek by o něho nerad přišel, přidal mu na platu a ženě řekl, aby o něj dbala. Tovaryš, jmenoval se Martin, si svého mistra oblíbil a říkal si, že je načase, aby se usadil. Ale za týden už toho měl dost, hlava ho brněla, jako by se mu do ní nastěhovali brundibáři.

Zašel si proto v sobotu večer do hospody, aby tam v klidu popřemýšlel, jak pomoci sobě i mistrovi. Sousedí ho přivítali a hned se bavili na účet mistrové. Tu se jeden krajánek naklonil k Martinovi a povídá: „Na tu by, kamaráde, platila jedině bába Emerencína. Kde ji najdeš, to ti tu každý poví, zkus si jí postěžovat.“ Krajánek se zašklebil a napil se z Martinova půllitru.

Bába Emerencína bydlela na jednom starém hradě v lesích kdesi daleko za městem. Byla to už postarší čarodějnice, ale nikdo by jí nehádal těch sto dvacet let, protože na sebe dbala. Návštěvy přijímala pouze po klekání. Pomohla ráda každému, kdo se ovšem odvážil navštívit její sídlo v noci.

Martin se dlouho nerozmýšlel. Druhý den byla neděle, po snídani řekl mistrovi, že jde navštívit nějaké známé, a vyrazil za město. Doufal, že když trochu přidá do kroku, do večera tajemný hrad najde. Než došel k lesu, odpoledne už podávalo ruku večeru a nohy měl těžké únavou. Stín stromů ho trochu osvěžil, posilnil se kusem chleba se slaninou a vykročil na další cestu. Když už se začínalo smrákat, spatřil nad stromy na tmavnoucím nebi siluetu hradu.

Dostal trochu strach, ale noc v lese ho lákala ještě méně. Spěchal, aby byl do tmy pod střechou, ať už by byla střecha kohokoliv. Rychle se stmívalo. Martin už se lekal, že ztratil směr a zabloudil, když tu mezi stromy problesklo světýlko. Zakrátko stál pod věží s okýnkem zářícím do tmy.

Zabouchal na bránu. Za chvíli zaslechl uvnitř klapání střevíků, v zámku zarachotil klíč a veřej se tiše otevřela. Martin se honem uklonil staré dámě, která s úsměvem vyhlédla z vrat. „Milostivá paní, promiňte mi mou smělost, nerad vás obtěžuju, ale potřebuju vaši ctěnou pomoc.“

„Jen pojď dál, holoubku,“ řekla přívětivě Emerencína a rovnala si nakadeřené vlasy a načechrávala krajkové fiží pod bradou. Na čarodějnici byla až moc uhlazená a Martinovi to vehnalo úsměv do tváře. Rychle se znovu uklonil a vstoupil.

Ve věži bylo docela útulno. V ohromném krbu s dubovou římsou plápolal oheň, starodávný nábytek pobitý železnými pásy byl naleštěn. Kouzelnické obydlí připomínal snad jen výklenek, kde přešlapovaly tři sovy s velikýma očima a nad nimi na bidýlku viseli netopýři. „Tak alou do práce, ospalci,“ řekla naoko přísně Emerencína, otevřela okno a zatleskala rukama. Létající podřízení se vyporoučeli ven, babička přistrčila Martinovi židli a hned mu nabízela pohoštění. Žádné hady a šváby, ale poctivou voňavou kávu a mísu koláčů. „Jen si ber, mládenečku, a povídej, co tě trápí.“

Martin se rozpovídal. Emerencína mlčky poslouchala a pokyvovala hlavou. Když skončil svou lamentaci, řekla: „To já ti beze všeho pomůžu, ale ty musíš taky přiložit ruku k dílu.“ Na chvíli odešla do vedlejší místnosti. Když se vrátila, nesla v jedné ruce udici a v druhé veliký džbán. Položila věci na stůl a se zdviženým prstem povídá: „Dobře poslouchej, co budeš dělat. Půjdeš k řece a chytíš na udici rybu. Dáš ji do džbánu a odneseš domů. A teď budeš muset nepozorovaně podstrčit džbán mistrové, aby se z něho napila. Jen ona, nikdo jiný. Když se ti to podaří, vrať se k řece a vylej vodu i s rybou do řeky. Džbán dobře schovej, bude se ti ještě hodit.“

Martin slíbil, že na nic nezapomene, uctivě poděkoval a chtěl se hned vydat na cestu. Ale hodná čarodějnice ho ještě pohostila holoubátky na másle a ostružinovým vínem a pak ho doprovodila k bráně. Otevřela a zahoukala do tmy. Hned přiletělo veliké hejno sov, nesly pod křídly provazovou sedačku, na tu Emerencína Martina usadila a popřála mu šťastnou cestu a dobré pořízení. Za chvíli zmizela světla hradu Martinovi z očí, minuli les i louky, a než se nadál, objevilo se v dálce město, kde už zhasínalo světlo za světlem. Před městskou bránou Martin seskočil a zamával těm skvělým nočním ptákům na rozloučenou. Na domovní dveře zaklepal před půlnocí a mistrová mu jaksepatří vyčinila. Jen počkej, pomyslel si, dlouho už mě sekýrovat nebudeš.

Sotva byl druhý den hotov s prací, vytratil se a pospíchal k řece. Báł se, že nic nechytí, ale neuplynula ani hodinka a už táhl z vody pořádný kousek. Nabral vodu do džbánu, vstrčil tam rybu a šel domů. Ale jak donutit mistrovou, aby se napila ze džbánu, ve kterém plave ryba? Celou cestu o tom přemýšlel. V kuchyni chystala zatím Háta večeři. Když uviděla Martina s velikým džbánem, zvědavost jí nedala a hned vyzvíдалa, co že si to Martin nese.

„Vino,“ plácl tovaryš, co mu slina na jazyk přinesla. Mistrová se zamračila. „Léčivé vino,“ honem dodal Martin. „Dal mi ho jeden krajanek, prý bystří zrak. Člověk má po něm oči jako ostrůž.“ Postavil džbán za pec, popřál dobrou noc a šel do své komůrky. Za chvíli se vyplížil na dvůr a nakoukl do okna kuchyně. Hádal dobře.

Jen zapadly za Kalounkem dveře ložnice, běžela Háta za pec. Tam byla skoro tma, Háta si přihnula, mlaskla, uškĺbla se, ale pak se napila důkladně. To se ví, ráda by měla oči, které vidí až za roh. Martin si mnul ruce. Počkal, až odejde i ona spát, pak potichu vynesl džbán a běžel k řece. Vylil vodu i s rybou do proudu, džbán strčil do duté vrby a šel spokojeně domů.

Ráno zaspal. V domě bylo nezvyklé ticho. Šel do dílny, mistr ani jeho žena ale nebyli doma. Přišli až za hodnou chvíli, to už byl Martin v pilné práci, mistrová beze slova prošla dílnou a mistr se na-

klonil k tovaryšovi a povídá: „Stala se, hochu, hrozná věc, moje žena ztratila řeč. Byli jsme u doktora, ale ten to vůbec nechápe.“

Hátě nepomohl ani doktor, ani bába kořenářka a museli se s tím tedy smířit. V domě na malém náměstí nastaly blahé časy. Mistrová se držela doma, celé dny vařila a pekla, a ještě pomáhala mistrovi v dílně. A Martin poznal, že je to vlastně docela šikovná ženská. Obědvalo se jako u starostů, a protože musela Háta pusu nějak zaměstnat, zakrátko trochu zbaculatěla a usmívala se celý den. Mistr i tovaryš si ji nemohli vynachválit a zákazníci jen kulili oči.

Teď bychom se mohli podívat, co se dělo dál s naší milou rybou. Když jako zázrakem získala všechnu Hátinu výřečnost, rozhodla se, že poplave do některého velkého města a bude slavná. Ale protože byla přece jen ryba, stalo se, že se jednoho krásného dne chytila na háček, právě když doplávala k sídelnímu městu. Byla z toho tak vyděšená, že nevydala ani hlásku. Nešťastnou mluvící rybu chytil královský zahradník a v síťce ji odnesl do zámecké zahrady, kde ji uvázal u břehu rybníka s labutěmi. Zanedlouho se vrátil, vytáhl sítku a chtěl rybu přendat do vědra. Ta se mezitím vzpamatovala, a sotva ji vzal stařík do ruky, spustila: „Hned mě pusť, nebo ti ukousnu nos!“

To bylo leknutí! Zahradník pustil rybu a přísahal si, že už do nejdelší smrti nebude pít. Ryba sebou pleskla a zmizela v jezírku. Zahradník o mluvící rybě mlčel, aby se mu nesmáli, že zase v hospodě přebral.

Po čase šla kolem jezírka princezna Madlenka. Posadila se k vodě a vytáhla z kapsy pytlík buchet. Labutě hned připlávaly blíž a natahovaly krky. Věděly, že něco dobrého dostanou. Princezna hodila každé kus buchty, ale vtom z vody vystrčila hlavu velká ryba a řekla: „A mně nic? Taky bych si dala něco sladkého.“ Princezna se zarazila. Mluvící ryba? Sní, či bdí? Ryba však škemrala dál a Madlenka se nakonec zasmála a nalámala jí buchty, že mlsná ryba div nepraskla.

„Jsi moc hodná,“ zato ti něco povím. „Tvoje komorná se tady večer schází s myslivcem a Kuba od koní hází do vody kameny, mělo by se mu to zatrhnout, co kdyby mě praštil do hlavy, a zahradník pije jalovcovou, polámal kosatce a svedl to na...“ Princezna hodila rybě poslední kus buchty a utíkala domů, aby nemusela poslouchat ty její klevety.

Za nějaký čas začaly po zámku kolovat pověsti, že se v zámeckém rybníku usadil vodník, a nikdo by nešel v noci do zahrady ani za dukát. Madlenka potom sice zakázala rybě na každého pokřikovat z vody, jinak prý už nebudou žádné buchty, ale musela občas přijít k jezírku, aby si upovídaná ryba měla s kým poklábosit.

Nedlouho poté přijel na královský zámek princ z daleké země, aby se ucházel o Madlenčinu ruku. Panu králi se ohromně zamlouval, byl bohatý a kromě toho následníkem trůnu. Princezně se ale ani trochu nelíbil. Přemýšlela, jak by se nevíтанého nápadníka zbavila. Při obědě mu s milým úsměvem řekla: „Že vy jste ještě neviděl naše labutě? Rozhodně se na ně musíte odpoledne podívat.“

Princ se šel podívat na labutě. Sotva rozhrnul splývající vrbové větve, ozvalo se odněkud z vody: „Pojď blíž, mládenečku, něco hezkého ti povím.“

Princ nebyl žádný hrdina, lekl se a blekotal strachy: „Hastrman, hastrman...“, a chtěl utéci.

„Neopovažuj se utíkat, nebo tě proměním v žábu!“ vyhrožovala ryba.

„Smilujte se, pane vodníku, já z toho budu mít snad smrt.“

„No když tak hezky prosíš, pustím tě, ale nechci tě tu už nikdy vidět, to ti povídám. A co takhle nějaký zlatý penízek by se ti v kapse nenašel?“ řekla chytře ryba, která zatoužila mít zlaté šupiny.

Popletený princ vysypal celý měsíc zlaťáků do vody, uklonil se uctivě, ale jak uviděl v sítině otevřenou tlamu a vypoulené oči, otočil se a pádil pryč, záhon nezáhon, kytká nekytka. Běžel za králem a rozčileně vykládal, že jeho otec vážně onemocněl, a on se musí bez prodlení vrátit domů. A odjel tak rychle, že cestou poztrácel kufry s drahými obleky. Kluci ze vsi je posbírali a hráli si v nich na loupežníky.

Madlenka si oddychla. Ale protože byla hezká jako kvítek, nezůstalo při jednom nápadníkovi. Co se však nestalo... Každý z bohatých princů upaloval druhý den ze zámku, jako by mu za kočárem hořelo. Král byl už z toho celý tumpachový, ta záhada mu nešla z hlavy. Rozhodl se, že udělá všemu krátký konec. Uspořádá ples, na který pozve všechny urozené pány ze široka daleka. Chtěl, aby se princezna opravdu líbila, aby měla na plese šaty jako víla z pohádky. Nechal proto vyhlásit, že ten, kdo ušije pro princeznu nejkrásnější plesovou róbu, dostane tři sta zlatáků a Řád Zlaté jehly. To se ví, že se všichni krejčí tužili, proháněli tovaryše, pohlavkovali učedníky, nejedli, nespali, jen aby jejich šaty byly přímo zázrakem.

Taky krejčí Kalounek si přečetl vyhlášku. Popřemýšlel, pak zavolal Martina, položil mu ruku na rameno a řekl otcovsky: „Jsi už vlastně mistrem, brzy budeš přijat do cechu a v té světové módě se vyznáš líp než já. Co kdybys zkusil své štěstí? Podle mne bys takové šaty svedl.“ Martin s radostí souhlasil a spolu s mistrem a mistrovou pak vymýšleli a kreslili do noci. Nakonec Martin dostal nápad. Zhotoví šaty s velikými záhyby a do nich našije bílé růže. Při tanci se záhyby rozevřou a objeví se hedvábné květy. Mistr i Háta mu návrh schválili a Háta hned přinesla z komory štůček stříbrobílého hedvábí a naznačila, že sama růže ušije. Martin se pustil se zápalem do práce. Brzy visely šaty na krejčovské panně u okna dílny a každý, kdo tam vešel, se rozzářil obdivem a nešetřil chválou.

Den plesu se blížil a všichni krejčí pospíchali do hlavního města, aby předvedli své umění. Shromáždili se ve velkém sále, každý stál u svého modelu, jeden načechrával krajky, jiný rovnal stuhy a všichni byli napjati jako struna před prasknutím. Konečně vešel král s princeznou a její dvorní dámy a přehlídka začala. Vybírat bylo těžké. Všechny šaty jiskřily zlatými a stříbrnými nitěmi, perlami a drahokamy, které byly k tomu účelu vydávány krejčím z královské pokladnice. Princezna se rozhlédla po sále a pošeptala svému královskému otci: „Ale, tatíčku, k čemu to všechno, vždyť tahle paráda tě dočista zruinuje.“